

Amsterdam, 28 april 2026

Geachte heer Biemond, mevrouw Pels, mevrouw Van der Horst, heer Mbarki en heer Hofland,

U staat voor een belangrijke en gevoelige taak ten behoeve van de samenleving in onze stad, terwijl de begroting knelt. Bij het nieuwe coalitieakkoord draait het om ieders welzijn. Hierbij hoort ook kunst en cultuur – één van de krachten die Amsterdam zo aantrekkelijk maakt. En: verantwoordelijk voor 31.000 banen in de stad.

Doorpakken met cultuurbeleid van en voor Amsterdammers

Als directeur van het Amsterdams Fonds voor de Kunst hoop ik op een akkoord dat de successen van acht jaar doortastend kunst- en cultuurbeleid borgt en ruimte biedt voor vervolgstappen, zodat kunst van en voor alle Amsterdammers kan zijn.

Er is al veel in beweging gezet

Plekken en ruimte voor makers in stadsdelen buiten de ring zijn versterkt. Er is werk gemaakt van diversiteit, inclusie, sociale veiligheid en kansengelijkheid. Tientallen jonge organisaties die de veelzijdige stemmen van Amsterdam laten horen, zoals Foundation, B!Music School, OSCAM, Well Made productions, KIP Republic, Orchestre Partout, hebben voor het eerst een vierjarige subsidie verworven. Cultuurcoaches op school helpen kinderen op weg naar zelf beoefenen van kunst.

Het is nu zaak om successen blijvend te maken en een vervolg te geven

Het was de afgelopen jaren voor de politiek, de sector en het AFK hogere evenwichtskunst om de eigenheid, variatie en grootsheid van het Amsterdamse culturele leven met bestaande budgetten te waarborgen en ruimte te maken voor nieuwe stemmen. Daarbij speelden ook stijgende kosten, de nasleep van corona en landelijk beleid dat voor Amsterdam onvoordelig heeft uitpakkt, een rol. Met de huidige financiële middelen de Amsterdamse cultuur op sterkte houden is simpelweg onmogelijk. Er is meer nodig.

Ingezette veranderingen zijn nog niet af

Kunstenaars geven Amsterdam veel. Die willen we in onze stad houden, met een plek en eerlijke werkomstandigheden. Eerdere nieuwkomers moeten volgende stappen kunnen zetten. In Noord, Zuidoost en Nieuw-West is nog grote behoefte aan faciliteiten voor publiek. Tal van nieuwe makers kloppen op de deur. De nachtcultuur snakt naar vervolg op de eerdere impulsen voor makers en publiek.

Ik onderschrijf daarom van harte de oproep tot meer middelen die onlangs is gedaan door de Amsterdamse Kunstraad en het Amsterdams overleg Culturele Instellingen (ACI). Op basis van onafhankelijk onderzoek bepleiten zij een verhoging van jaarlijks gemiddeld 47 miljoen euro om het culturele leven in de stad te waarborgen.

Toenemende druk op subsidies

Vanuit het overzicht dat het AFK heeft over alle facetten van het culturele leven in de stad, breng ik daarbij graag een paar kwesties extra onder uw aandacht:

- **164 organisaties ontvangen een vierjarige subsidie van het AFK.**
 Hiervan heeft ongeveer de helft een subsidie van minder dan € 200.000 per jaar. Er zijn 47 'nieuwkomers' bij die belangrijk zijn voor de meerstemmigheid van de stad. Zij startten meestal klein, en moeten in 2029-2032 volgende stappen kunnen zetten. Dit geldt ook voor organisaties die er in 2021 voor het eerst bij kwamen. Behalve de 164 aanvragen die we konden toekennen waren er ook nog 54 met een positief advies waarvoor geen budget beschikbaar was (ruim acht miljoen).

→ We adviseren het budget van de vierjarige regeling van het AFK met circa een derde op te hogen.
- **De projectsubsidies voor professionele kunst en kunst in de vrije tijd zijn een pijler van het Amsterdamse model.**
 Het héle veld werkt met deze subsidies, van alle professionele makers zoals muzikanten, dansers, beeldend kunstenaars en modeontwerpers tot presentatie-instellingen, festivals, talentontwikkelaars en organisaties die geen vierjarige subsidie (meer) hebben etc. Het aantal aanvragen hiervoor is sinds 2020 met de helft gestegen, terwijl het budget is blijven steken op het niveau van vóór 2020. In 2025 moest de regeling begin september al dicht omdat het geld op was.

→ Het is noodzakelijk het budget projectsubsidies structureel met de helft op te hogen.
- **Vanuit de uitvoeringsagenda nachtcultuur zijn er in 2024 en 2025 tijdelijk middelen vrijgemaakt voor kunstprojecten in de nacht.**
 Ruim 83 makers en eventorganisatoren hebben hiervan gebruik gemaakt via een succesvolle regeling van het AFK en de gemeente. Hun projecten hebben gezorgd voor meer creativiteit, variatie en inclusiviteit in de nacht, en sloegen vaak ook een brug tussen dag en nacht. Nachtmakers weten nu de weg.

→ We adviseren de regeling Nachtcultuur structureel te maken, of het bijbehorende bedrag toe te voegen aan de brede projectregeling van het AFK.
- **Naar aanleiding van een verzoek van de gemeenteraad heeft het AFK een tijdelijke regeling waarin makers 'huursubsidie' voor werkruimte kunnen krijgen.**
 De regeling werd in 2025 al vier keer overvraagd. De regeling komt makers tegemoet in de stijgende prijzen voor steeds schaarser wordende ruimte, maar loopt alleen in 2025 en 2026.

→ We adviseren regeling en budget structureel te maken.

Uniek groeimodel voor kunstenaars en culturele organisaties

Amsterdam ondersteunt kunstenaars en organisaties in alle fasen, waardoor ze kunnen doorgroeien. Dit groeimodel vormt de basis van de onovertroffen lokale, nationale en

internationale reikwijdte van de Amsterdamse cultuur. Die is voorbeeldstellend als magneet, bakermat, schatkamer, deeltjesversneller op creatief vlak. Maar heeft ook een onmisbare impact op het samenleven, de democratie, het bespreekbaar maken van verschillen en overeenkomsten, kansengelijkheid, mentaal welbevinden en de ontwikkeling van Amsterdammers - van jong tot oud.

Ik doe een beroep op u om die te koesteren.

Wijsheid, plezier en succes gewenst bij uw beraadslagingen.

Met vriendelijke groet,

Laurien Saraber
directeur-bestuurder Amsterdams Fonds voor de Kunst